

Juliëtte Sterkens volgde eind jaren 1970 de opleiding logopedie in Hoensbroek. Voor een audiometrie-opdracht besloot ze het gehoor te testen van haar vader, een officier in het Nederlandse leger. Juliëtte: 'Ik constateerde bij mijn vader een enorm hoogfrequent verlies, waarschijnlijk als gevolg van 40 jaar militaire dienst. Dat zette me aan het denken over gehoorverlies en het effect op het gezin.' Als ze in Nederland was gebleven, was ze wellicht audicien geworden, maar ze leerde een in Europa gestationeerde Amerikaanse legerkapitein kennen, trouwde en koos met haar echtgenoot voor een leven in het Amerikaanse Oshkosh, Wisconsin. Eenmaal in de VS stapte Juliëtte over van spraakpathologie naar audiologie en startte in 1988 met een collega een private praktijk, Fox Valley Hearing Center. De 'speech therapist' werd Dr. Sterkens, AuD.

DR. JULIËTTE STERKENS, AUD: GET IN THE HEARING LOOP

Ringleiding

Dr. Sterkens merkte al gauw dat hoortoestellen de individuele situatie kunnen verbeteren, maar dat het nooit een 'normaal' gehoor kan zijn. Sommige van haar patiënten hebben een verbetering in signaal-ruisverhouding nodig in het gebied van 10 tot 20 dB, en dat kunnen niet eens alle geavanceerde digitale toestellen leveren.

Ze vond in oktober 2008 een mogelijke oplossing bij de Wisconsin Hearing Loss Association of America (HLAA) waar ze een presentatie bijwoonde van o.a. David Meyers (PhD, Holland, Michigan): 'Let's Loop* America', over de waarde van ringleiding. Ze realiseerde zich dat ringleiding niet alleen goed zou zijn voor veel van haar patiënten, maar dat het ook belangrijk is vanuit audiologisch standpunt.

'Als mensen in mijn praktijk komen, komen ze niet omdat ze een gehoorverlies hebben, maar omdat ze hun kleinkinderen niet verstaan, of hun echtgenoot, of de predikant'. Ze begon een lijst aan te leggen van kerken en andere plaatsen waarover mensen klagen dat de verstaanbaarheid er slecht is.

'Een ringleidingsysteem biedt een goede signaal-ruisverhouding en is gemakkelijk in gebruik. Alles wat de cliënt hoeft te doen is op een knopje drukken. Zelfs mensen met een normaal gehoor hebben vaak moeite met verstaan in een kerk of auditorium, plaatsen met veel galm. Ringleiding verdubbelt de functionaliteit van hoortoestellen en geeft iedereen een persoonlijk PA-systeem in het oor. Het luisteren benadert meer de rust van de eigen woonkamer, en dat is wat ze nodig hebben. Het is een goede manier om het signaal storingsvrij en zonder achtergrondgeluid naar het hoortoestel te brengen', verklaart Sterkens. 'Om mijn patiënten duidelijk te maken hoe ringleiding 'draadloos' geluid uitzendt, vergelijk ik het met "WiFi voor hoortoestellen". Dat is niet precies wat het is, maar als je met mensen praat ►►

begrijpen ze dit concept.'

Al tijdens haar studie logopedie leerde ze over ringleiding, maar nu raakte ze bevoegen door de mogelijkheden. Ze besloot zich in te zetten voor een brede introductie van ringleiding in de maatschappij in kleine én grootschalige projecten.

'Het was helemaal geen nieuwe ontwikkeling, maar toch dachten veel mensen dat ze het nieuwste van het nieuwste in hoortechologie kregen voorgeschoteld om mensen met gehoorverlies te helpen. Het doel was oorspronkelijk "to loop the Fox Valley", maar het groeide al snel uit tot iets veel groters. We dromen nu van een "looped America", toegankelijk voor iedere gebruiker van hoortoestellen of implantaten met luisterspoel.'

'Get in the hearing loop' Task Force

Juliëtte Sterkens maakt deel uit van de 'Get in the hearing loop' Task Force, een gezamenlijk project van de HLAA en de America Academy of Audiology (AAA). Ze geeft met grote regelmaat lezingen over dit specifieke onderwerp, zowel in de VS als daarbuiten. Ze geeft gastcolleges op de Duitse opleiding voor audiciens in Lübeck en sprak afgelopen jaar op de EUHA om audiologen, zorgverstrekkers en audiobedrijven te stimuleren deze technologie te promoten. De Task Force heeft daarvoor een campagne ontwikkeld die consumenten, audiologen/audiciens en andere hoorzorgprofessionals uitnodigt om ook 'in de ring' te komen voor gehoorondersteunende technologie, met een primaire focus op ringleiding en luisterspoelen en met als voornaamste doel om beter horen (voor de 36 miljoen Amerikanen met gehoorverlies) toegankelijker te maken. Zie www.hearingloop.org

Ook voor de thuissituatie ziet Sterkens ringleiding als een goede aanvulling op het hoortoestel om het spraakverstaan te verbeteren als bijvoorbeeld tv op het systeem is aangesloten. 'Soms weet ik niet wie gelukkiger is met het systeem, de hoortoestelgebruiker of de partner! Audiologen zouden het veel vaker als optie moeten aanbieden! Een handige (klein)zoon installeert een ringleiding in minder dan een uur.'

Dr. Sterkens adviseert audiologen en audiciens om slechthorenden altijd een de-

monstratie te geven van de mogelijkheden van draadloze geluidsoverdracht: 'Zorg voor werkende apparatuur, bijvoorbeeld in de wachtruimte, en demonstreer via een streamer, TV-dex, afstandbediening of ringleiding hoeveel beter geluid en spraak worden gehoord dan alleen met het hoortoestel. Een professional moet de potentiële impact van een dergelijk hulpmiddel kunnen laten zien én ervaren.'

Studie

Dr. Sterkens weet uit ervaring dat veel slechthorenden aangeven dat ze de tv prima verstaan, maar ze weet óók dat ze bijna zonder uitzondering zeggen dat ze het véél beter horen als ze een directe verbinding hebben met de tv. Dit is ook aangetoond in een studie (<http://canadianaudiologist.ca/improve-client-satisfaction-and-build-your-practice>) die samenvattend concludeert: 'audiologists can improve their clients' satisfaction with their hearing aids, help improve their community, and build their practice by educating their clients and community on the benefits of the simple, well-established technology of T-coils and hearing loops.' Kortom, met ringleiding haalt de slechthorende méér uit zijn hoortoestel.

Ringleidingsystemen geven het hoortoestel een breder gebruik, met name op plaatsen waar hoortoestelgebruik voorheen slechts weinig voordeel opleverde, akoestisch zeer onvriendelijke ruimten met veel galm. Sterkens: 'Ik heb mensen letterlijk zien huilen als ze voor het eerst merken hoe makkelijk het is om te luisteren met ringleiding. Ze zijn ook heel verbaasd dat er in hun hoortoestel altijd al een T-spoel heeft gezeten en dat het enige dat moest gebeuren was het activeren.'

Hoe zit het in Nederland?

In Nederland is een flink aantal openbare ruimten uitgerust met ringleiding. Het wordt doorgaans aangegeven in een zaal, maar om daarvan te profiteren moet de audicien wél de luisterspoelfunctie instellen én de gebruiker uitleggen wat hiervan de functie is. Uit gesprekken met hoortoestelgebruikers, ook in Nederland, blijkt dat door

de audicien lang niet altijd wordt gewezen op deze mogelijkheid. Het kan voor de hoortoestelgebruiker een ontdekking zijn van een (altijd al aanwezige) mogelijkheid om luisteren in akoestisch onvriendelijke ruimten te vergemakkelijken.

In Nederland hebben ook Bluetooth-, FM- en infraroodsystemen zowel thuis als in de publieke ruimte hun intrede gedaan. Juliëtte Sterkens heeft de indruk dat Europa verder is met het aanbieden van ondersteunende hoorapparatuur. 'De VS staan vaak vooraan als het gaat om het toepassen van nieuwe technologie, maar het kan geen kwaad om ook eens naar andere delen van de wereld te kijken voor de meeste recente ontwikkelingen en ideeën. Dat is met betrekking tot audiologie niet anders.' ◀

Consumenteninformatie

Op Hoorwijzer.nl van de NVVS staat voor consumenten een uitleg over ringleiding, infrarood, FM-systemen, Streamers, DAL, koptelefoons en luidsprekerboxen.

M.b.t. ringleiding wordt aangegeven dat er verschillende systemen zijn voor openbare gebouwen en de thuissituatie en dat er ook speciale ringleidingsystemen bestaan die op verschillende manieren kunnen worden aangesloten op MP-3 speler, discman of computer.

Een ringleiding kan door meerdere personen tegelijk worden gebruikt en overal in de ruimte is de geluidskwaliteit hetzelfde. Nadeel is dat de inductieve signaaloverdracht alleen mono-geluid weergeeft.

! Let er op dat bij veel moderne hoortoestellen de (M/)T-stand niet automatisch actief is maar moet worden ingeprogrammeerd.

! Bij het kiezen van een hoortoestel moet ook duidelijk worden gemaakt dat ringleiding niet altijd mogelijk is omdat bijvoorbeeld veel IHO's en AHO's met open aanpassing geen T-stand hebben!

* In de volksmond wordt ringleiding in de VS 'hearing loop' of 'loop' genoemd.